

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Praxis Beneficiorvm D. Petri Rebvffi Montispessvlani
Ivrvim Doct. Ac Comitiss, Ivrisqve Pontificii Ordinarii
Professoris Paris. & ibidem in supremo Senatu Causarum
Patroni**

Rebuffi, Pierre

Coloniae, 1610

De Resignatione conditionali, quam in fauorem vocat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63686)

nolet resignare beneficiū, & eidem Episcopo mutare centū aureos: quod probatur in cl. multorum de penis. & sæpius Episcopi destituunt suos officiales, qui eis reculant pecunias sub nomine mutui dare, vt quandoq; famelicos Episcopos [vidi exercere, qui priuadi episcopatu essent.]

Cancellatiū 33 Notandum est, quod si instrumentū procuratorii sit cancellatum, nullam facit fidem, nec vi talis instrumenti valebit procurator postea resignare: quod si resignauerit, non valebit resignatio. arg. l. indulgentiam, vbi doct. C. de solutio. & l. si chirographum. ff. de proba.

34 Limitatur quando post resignationem reperiretur cancellatum: tunc enim non vitaretur iam admissa resignatio, per regul. factam legitime non retractatur, &c. & multa tenent facta, quæ fieri prohibentur. l. patre. ff. de his qui sunt sui, vel alieni iuris. & dicit Bald. in l. si vnus, in fine. C. de testam. quod si instrumentum productum fuit sine macula, demum apud notarium actorum inueniatur maculatum, per hoc fides instrumenti non minuitur, allegat. l. ff. si tabula testamenti nulle extat. & l. gesta. in arg. C. de re iudicata alioqui esset in potestate partis reuocare quod bene gestum est.

Cancellatiū 35 Inō illæ cancellations inualidæ factæ à magistratibus: vel tabellionibus sine causæ cognitione non detrahunt fidei scripturæ iecundum Bald. in l. si preses, circa fin. C. quomodo. & quando iudex. Sequitur las. cons. 47. Ex facto, in fin. in 1. vol. vbi etiam dicit sententiam cancellatam probare, vt per Bar. in l. acta. col. vi. prim. q. pen. ff. de re iudi. Bald. in l. emancipatione. C. de si de instr. & qui est indebitè de matricula cancellatus: non habetur pro cancellato. Bal. in l. scriuarios. C. de testam. mili.

Conuentionio 36 Item conuentio de permutando cū beneplacito Papæ etiam cum instrumento obligatorio non obligat partes, quò minus possint penitere, & pro vnus etiam voluntate reuocare ante implementum. l. ff. de rerum permuta. l. si pecuniam, de conditio. causa data, etiā si partes iurauerint non reuocare: sed reuocans erit periusus.

gloss. in singul. in cap. fin. de procur. in 6. abur. de Boer. in dec. Burdegal. quest. 207. ad secundam, dicens ita seruari in praxi. [Sed si partes conuenerint sub beneplacito Papæ, si illi placuerit & approbauerit conuentionem, vna pars non poterit reuocare post Papæ confirmationem. cap. venerabilis. de confir. vtili. facit. l. fin. C. de contrah. empt. cap. super eo. de condit. apost. sic cogitur quis credere post petitam credendi licentiam. l. quidam. de renunciat. gloss. in Clem. vna. illo titul. & post postulationem presentatam Papæ partes non possunt rescilire, aliàs semper illuderetur Papæ. cap. bona. 2. de postulatione prelatorum.]

37 Si tamen vna pars semel resignauerit, altera non, illa poterit compelli ad resignandum: vel ita resignans ad suum si malit poterit redire beneficium, per d. l. i. in fin. & l. naturalis. §. i. ff. de prescript. verb. Collecta. in c. 2. & c. cum olim. in fin. de rerum permut. prouinciale. fol. 35. verb. duo tractauerunt. post Feder. cons. 156. punctus talis.

38 Sed post collationem vtraque respectiue etiam à Papa factam, si vtraque pars velit rescilire ab illa permutatione, & remanere in suo beneficio, possunt hoc petere à Papa, qui iterum conferret eis, & permittet remanere non obstante permutatione: vt docet Lappus allegatione 89. in Dei. & c. factum. [Etiam postquam procuratoris constitutio ad resignandum est Papæ presentata, non potest fieri reuocatio à constituyente, per supradicta, & sera prece subuenire sibi resignans desiderat. l. 2. C. de iuris & facti igno. Id vidi in nominatione regia semel Papæ presentata quam Papa differebat amittere, vt reuocari interim procuratorium non posset. esse Calder. consil. tit. de electio.] Alia de constitutione procuratoris poterit quisque supplere.

De Resignatione conditionali, quam in fauorem vocant.

Nunc dicendum est de resignatione conditionali, & primo coram quo fieri possit. Respon. quod coram Papa

Conditionalis resignatio coram Papa

Papatantum cum in ea versetur simonia, quam ordinarius purgare non potest. *cap. ex parte. i. de offic. deleg. Panor. & alii in rub. de simo.*

2 Nec quidem legatus hanc resignationem admittere iure potest, nisi super hoc expressam à Papa habuerit potestatem: ex eo videlicet, quia conditio simoniam inducit. *gloss. & doct. in c. pactiones & c. cum pridem de pactis.*

Collatio facta alteri 3 Hæc resignatio fit in fauorem talis. Nec aliter nec aliàs, nec alio modo: & si postea conferatur à Papa alteri, quam ei, in cuius fauorem facta fuit non valet collatio, quia contra mandatum facta. *gl. in c. olim, in i. in verb. traditum, de resti. spoliat. las. conf. 162. col. 4. in 2. vol. & conf. 86. in fin. vol. 3. & de hac clausul. scripti in tract. de pacif. possess. num. 146. Paul. Paris. consil. 19. ad resolutionem, col. 2. in 2. vol. [Curtius Senior. conf. 8. viso instrumento.]*

4 Et ista clausula non potest quis vti coram ordinario, vt quis resignet, vel constituat procuratores tales ad resignandum in fauorem talis, vel vt conferatur tali, nõ aliter, nec aliàs, quia hæc clausula, aditringit collatorem ad conferendum ei nominato per partem: & est contra naturam resignationis puræ, quæ à mera pender collatoris liberalitate: *vt gl. & doct. tradunt in d. c. ex parte. hoc nominatum docet. Nico. Melius in verb. renunciatio beneficii simoniacæ facta: vt refert Ruzius in tract. regal. in 32. prius. in fi. facit. gl. in c. ordinationes. n. q. 1. & in l. ille autem. ff. de hered. insti.*

Resignatio coram legato 5 Verum si istæ resignationes fiant coram legato, aut in ordinario, poterit legatus in fauorem vel ordinarius conditionem reiicere, & facta non valet. *contra Boer. in tract. de dignita. lega. q. 2. quia illa clausula ad vtilitatem, vel in fauorem talis pro non adiecta habetur, secundum eum, & in dubio debet impetrari actum esse permissum, l. eum actum. ff. de negoci. gestis. l. non solum. §. sed vt probari. ff. de noui operis nuncia.*

6 Et quia sunt vt plurimum notariorũ clausulæ, teste Saphi. in tract. de literis gratiæ. rubr. de variis modis ratand. versic. puri

tamen & probatur in *cle. vna, de rerum permuta. in casu speciali, vt non possit in causa permutacionis conferri, ergo in alio casu sic. c. inter de prob. hæc Boer.*

7 Contrarium verius esse arbitror: nam quando sit vnus actus cum aliqua qualitate & adiectione: non potest recipi pars illius actus, & pars eiusdem reiici. *l. Aurelius. §. idem quæ sit, vt Bar. ff. de liber. Alex. conf. 87. in causa, in 1. vol. & conf. 30. in 7. vol. ac conf. 80. ibid. Henr. Boic. in c. cum super, de concess. preb. las. in l. non solum. §. sciendum. ff. de noui operis nuncia. Felin. in c. cum inter. col. 4. de re iudic. Hippoli. in practica sua. §. postquam, num. 24. Paris. in c. auditus, col. u. de prescript.*

8 Nec refragatur quòd illa clausula in fauorem habetur pro non adiecta, quod non putarem verum, nam cur minus haberetur pro non adiecta clausula resignationis, & omnes aliæ clausulæ, cum non allegetur ratio diuersitatis, quia nulla clausula, nec quidem verbum debet esse in dispositione, nisi aliquid operetur. *gl. in l. i. ff. quod metus causa Bald. in rubr. C. de contrab. emp. q. 9.*

9 Nec ine mouet, quòd debeat interpretari actum esse permissum, verum est in dubio. *l. quoties. ff. de rebus dubiis, sed hic apparet expressè talem renunciationem non valere: ideo in certis non vtetur cõiecturis. l. continuus. §. cum ita, in fin. ff. de verb. oblig.*

10 Minus me conturbat, quòd sæpius sunt clausulæ notariorũ, quia hoc esset probandum: & in dubio præsumendum est pro instrumento. *l. cum precibus, vt Bald. C. de prob.*

11 Etiam *cle. vna, de rerum permuta.* probat contrarium: quia si non valeat permutatio, quando non conferatur permutanti: sic non valebit conditionalis resignatio, quando non adimpletur conditio. *d. l. ille. ff. de hered. insti.*

12 Quomodo ergo procedetur coram legato? Resp. potest quis constituere procuratorem ad resignandum coram eo, & ad retinendum resignanti passionem tale, &c. non aliter, nec aliàs, &c. & ad iuri potest.

test clausula, quod roget constituens Reuerendis. Legatum, vt tali N. conferat. & tunc legatus conferet illi pro quo rogauit, si velit, quia non arstat ad hoc. c. tua, vbi doct. de sumo. & si praefato N. conferat, constituet dictam pensionem resignanti.

13 Si vero legatus alteri conferat, valebit collatio dummodo retineatur pensio resignanti. Alioqui non valeret prouisio, per illam clausul. Non aliter quod vsu venire potest his temporibus pro potestate reuerendis. Legati do. Veralli.

Requisita in resignatione in fauorem facta.

14 Notandum est in his resignationibus in fauorem hanc obseruari solere, primo quod fiat coram Papa, & non coram alio, nisi qui potestatem hanc habeat a Papa, vt legatus.

15 Secundum quod ab ipso admittatur, alioqui resignans semper ante admissionem retinebit beneficium. c. inter, de prob.

16 Tertio conferri debet beneficium illi, in cuius fauorem facta est resignatio: alioqui prouisio non valebit, nec quidem a Papa facta. ca. mo, de rerum permuta. lib. 6. & ibi doct. alioqui esset auferre ius vnius, & dare alteri: quod non potest fieri, cum sit de iure gentium. l. ex hoc iure. ff. de iustit. & iure. gl. in l. 2. c. de precib. Imperat. offerend. potest tamen Papa illam resignationem non admittere.

17 Quarto requiritur, quod is prouisus per resignationem acceptet beneficium, alioqui resignans semper in suo beneficio remanebit ratione illius clausul. Non aliter, nec alias, &c. quia non intelligitur dimissum, quod nondum ablatum est. l. nec vtilen. ff. ex quib. caus. maior.

18 Quinto quod mittatur prouisus in possessionem vi istius prouisionis, si in possessione non erat. l. si ex stipulatione. ff. de acqu. posses.

19 Sexto requiritur, quod prouisio fiat illi, in cuius fauorem fit resignatio: & antequam reuocatio procuratoris perueniat ad notitiam collatoris, vel procuratoris, clem. vna de conuin.

Resignatio semel facta non potest reuocari.

20 Resignatio semel facta reuocari non potest. c. quam periculosum. 7. q. 1. remittentibus enim actiones suas amplius non est

dandus regressus. l. quae ritur. §. si ven. licor. ff. de adilit. edict. & quod semel repudiatam est reintegrare minime concedimus. l. si. c. de condit. miser. & satis absurdum redire ad hoc, cui renunciandum putauit. l. si quis iustitiam. c. de reb. cred. c. in causis, in si. de elect.

21 Nisi ante professionem, vnde si inter partes coueniat de permutando, antequam expleta sit permutatio, altera pars resilire, & poenitere potest. l. si pecunia. ff. de condit. caus. data. l. a. de rerum permuta.

22 Nisi alicuius interlit, & tunc poenitens soluere id quod interest tenetur. l. natura. l. §. i. ff. de praescrip. verb. l. nemo, de reg. iur. l. de etate. §. Celsus, de interrog. act.

23 Vltimo si procurator constitutus ad resignandum coram legato in fauorem talis Titij, & non aliter, &c. nec alias, nec alio modo resignet pure libere & legatus contulerit Titio, valebit & resignatio & prouisio, vt plene consuluit Petr. Paris. conf. 15. circa num. 12. & seq. in 4. vol. quia in effectu mandatum adimpleuit, nec est egressus fines mandati: quamobrem valet quod actum est. l. diligenter. ff. mand.

Constitutus procurator ad resignandum in fauorem, si resignet simpliciter an valeat.

24 Ego super hoc sequentes constituem calus. primum, si resignans cum clausula, nec aliter, &c. retinuerit sibi pensionem, vel aliud: & hoc non fuerit secutus procurator, nec a Papa, vel legato concessum, non valebit resignatio, nec prouisio per e. cum dilecta, de res. quia forma mandati non fuit seruata, ob id nullum quod factum fuit: sic consuluit las. conf. 86. in causa. cle. pen. nu. 15. in 3. vol. etiam si resignans mortuus fuerit, & non prosequatur: nam postquam resignatio nulla est, ita quoque prouisio nulla est, facta ratione resignationis inualida, idcoque beneficium vacabit per mortem, & non per resignationem. Ideo resignatarius vel alius impetrare illud poterit per mortem vacans. Nempe non maiorem potestatem habuit legatus ex resignatione procuratoris, quam si dominus ipse resignasset: sed si dominus ipse resignasset, retenta sibi pensione, & non aliter, nec alias, si non fuerit ei pensio retenta, non valisset prouisio, deficiente forma.

l. diligenter. ff. mandati. Panor. in ca. Pisanus. col. 2. de restit. spoliat. Sic consuluit Anchar. conf. 28. Rationes. col. 2.

Resignatio 25 Aliis si non steterit per procurato-
retentis o- rem, sed forte Papa noluit admittere pen-
mnibus sionem petitam cum ipse plenariam ha-
fructibus beat potestatem in beneficiis. *c. 2. de preben. in 6.* tunc pars non poterit conqueri: ut si quis resignet retentis sibi omnibus fructibus, & non aliter: si Papa recipiat resignationem retenta solum dimidia parte, valebit resignatio.

26 Dummodo procurator insequens mandatum resignaverit, quia Papa non astringitur pacis partium, sed ista pacta sub beneplacito eius fiunt, & quatenus ei placebit. *c. cum pridem de pact. si* igitur ei non placeat nisi dimidia, non est qui conqueri possit, cum partes omnia ad nutum ipsius referant. Alioqui sequeretur, quod in partium potestate esset suspendere, & irritare illius voluntatem, & beneplacitum Pontificis quamvis iustum: & quod moderaretur eius potestas secundum voluntatem partium, ut etiam cogere eum facere, quae vellent contra ius, quod esset absurdum: quippe non subiicitur Papa legibus multo minus conventionibus, quae contra leges fiunt. *c. propositus. de concess. preb.*

Presum.

27 Cum igitur non placeat Papa approbare conventionem partium, ut quia forte contra leges, non est ipsi, nec procuratori imputandum, & ita iudicavit senatus Burdegalen. ut mihi retulit doctissimus & illustri vir domin. Ioannes Alesmius in eodem Senatu consiliarius meritisimus, hoc anno 1552.

28 Secundus casus si procurator constitutus ad resignandum in favorem Titij, & non aliter, & c. resignaverit simpliciter, & beneficium fuerit dicto Titio collatum: si nulla alia fuerit reservatio, valebit & resignatio, & prouisio: quia procurator per equipollens secutus est mandatum, & sic ab eo gesta valebunt. *l. si. ff. manda.* quippe nullus est hic conquerens [ut plene scripsi in meo. conf. super hoc edito incipien. quidam constituit.

29 Vide Ancha. conf. 28. rationes, & sic po-

test intelligi opinio Pauli Parisi. in *d. conf. in 4. vol.* quia interest an procurator sequatur mandatum saltem per equipollens, & valebit: secus in Papa, qui voluntatem partium nullo modo sequi tenetur, sed omnia pro nutu suo disponit, eiusque voluntas & dispositio adamusim nobis seruanda, dummodo procurator, *ut dixi*, iuxta mandatum resignaverit.

30 Non refragatur illa clausula, non aliter, nec aliis, quae videtur conferuare ius suum resignanti, *ut not. doct. in l. si quidem. C. de excep. quia hoc est verum quando procurator non esset secutus mandatum & formam: secus in Papa, qui non astringitur ad pacta partium seruanda, nisi quatenus sibi placeat. c. propositus, de concess. preben.* alioqui semper illuderetur Papa, & eius beneplacitum ex arbitrio partium penderet, *contra. c. bona. 2. de postula. prela.*

31 Et si obiciatur, ergo Papa auferet alicui pro libito beneficium. Respo. hoc non faciet: nam beneplacitum Papae quatenus concernit beneficium, ut talem conferatur, debet sequi voluntatem partium vel omnino referuare hoc Papa solet & tunc non praedicitur resignanti.

32 Sed si sint aliquae conventiones, quae forte contra ius sunt vel turpes, Papa conferet beneficium ei quidem, in cuius fauorem est resignatum, sed turpes abiciet conventiones [ca. cum pridem de pac. & Jarg. no. in c. si. de conditionib. appo. & partibus de hoc conqueri non est liberum. vide Feli. conf. in Papa. Et plene Tiraquellus in tract. de vtroque reuact. 558. gl. 7. fol. 182. & quae scripsi in l. si quae praena. ff. de verb. sign.

Tertius casus, si quis constituerit procuratorem ad resignandum simpliciter vel causa permutationis si procurator resignet in fauorem alicuius non valebit prouisio, tum quia contra formam mandati: nam alia est resignatio simplex, alia in fauorem (ut superius visum fuit) & potestas data super vna non censetur super alia data. *d. c. cum dilecta.* Nec quidem potestas in vno casu extenditur ad alium. *leg. communi. ff. de liber. & postu.* Nam qui dat potestatem resignandi simpliciter, non vult

teneri

Veneri de illo, cui fiet prouisio, sed onerat conscientiam illius collatoris, qui prouidebit ut idoneo conferat, *in xia. ca. graue. de preben. & ca. 16. cui. illo. ut. in 6.* At is qui resignat in fauorem, est oneratus pro illo in fauorem cuius resignat, ut Theologi asserunt. Ergo potestas non censetur illa data resignandi in fauorem, aliàs posset de meo disponere beneficio. Nec obest, quod potestas resignandi concessa causa permutationis videatur fauorem continere. Resp. ex permutatione resignans consequeretur commodum, ut in *cle. de verum permut. sed ex resignatione in fauorem non. sine permutatione.* Etiam non valeret resignatio facta in fauorem alterius, nisi ille aliud beneficium resignanti assignaret etiam si procuratori assignatum fuerit beneficium quia permutatio debet fieri in commodum resignantis, non procuratoris, ut plenè & alios casus scripsi in *consilio meo incipiente, Magister Robertus, &c.*

De Reuocatione procuratoris quomodo & quando fieri possit.

Videndum est quando procurator constitutus ad resignandum possit reuocari. Quo loco, ne quid prætermittam, quod ad hanc praxim pertinere videatur, non verebor repetere tanquam necessariam regulam positam in Concor. *in ii. de subli. clem. liuris. in gl. vlt. regula est, quod constitutus procurator ad resignandum beneficium, vel beneficia, potest reuocari ante factam resignationem. cle. vna. de renunc.*

2 Sed oportet reuocationem intimare, seu denunciare collatori, seu procuratori constituto, aliàs valebit resignatio. *d. cle. vna. & non solum vni est denuncianda reuocatio, sed omnibus procuratoribus, si plures constituti sunt, alioqui resignatio facta ab illo, cui non est notificatum, & valebit. ca. si duo. vbi doct. de procur. clem. 1. de appell.*

3 Reuocatio quoque tacta est intimanda procuratori, vnde si quis constituat procuratorem ad resignandum coram Papa, non poterit constituere alium ad resignandum

coram ordinario, nisi fuerit primo procuratori denunciatum: quia tacitum non debet plus operari, quam expressum. *l. cum quid. ff. si certum peti & constituendo secundum procuratorem, videtur reuocare primum. l. si quis. §. vlt. ff. de procura. cap. non iniuste. illo titulo.*

4 Et sic non valeret intimatio facta parti, cum illa clausula non loquatur de ea, tamen in casibus sequentibus valeret: videlicet quando est procurator constitutus ad renunciandum causa permutationis tunc sufficeret re integra parti denunciare: alioqui pars esset in dolo, si postea expediret permutationem. *c. si. de procur. in 6. Felin. in cap. ex parte decani, col. 8. ver. d. clem. a. de rescript.*

5 Idem quando procurator esset constitutus ad resignandum in fauorem partis, illi enim erit denunciandum, nam sua interest, & cum illo conuenit. *l. si cum mandassem. §. mand. gl. in verb. faciendum. in d. cle. vna. & Philip. Prob. in additio. ad Ioan. Monach. in rub. de renuncia. lib. 6.*

6 Idem si in procuratorio nullus est nominatus procurator, nec collator sed coram quolibet potestatem habente, ut tunc intimatio parti facta sufficiat: alioqui dolo prodesset eidem, contra. *capit. sedes. de rescript. & hoc etiam docet. d. Probus in d. rub. de renunc.*

7 Item si non liceret collatori, vel procuratori intinere, forte quia pars iniuriisè detinetur: nam hoc casu sufficeret etiam reuocatio parti intimata, vel etiam secreta, ut asserit Bonifa. in *d. cle. vna. facit. l. quod te. ff. si cert. pet.* Nam quod per partem non stat, illi non est imputandum. *l. in iure. ff. de regulis iuris.*

8 Præterea si procurator constitutus sit ad consentiendum sententiæ, adiudicationis beneficii, poterit fieri notificatio reuocationis parti: quia in iudicialibus hæc sufficit. *d. cap. ex parte Decani. & cap. 2. de procur. in 6.*

9 Imò etiam sufficeret denunciare notario, qui instrumentum procuratorij recepit, antequam expediat, ut si postea conficiat instrumentum, & tradat parti, tanquam sal-

Intimatio reuocatio- nis quan- do parti fieri possit.

Intimatio reuocatio- nis quan- do parti fieri possit.

Notario quando intimatio reuocationis fieri possit.

Ceterum
etiam
Papa
procurator
deat.

Classis
alium.

Reuocari
possit pro-
curator
ante resi-
gnationem.

Reuocatio
resignatio-
nis notifi-
canda est
collatori,
aut pro-
curatori.

Reuocatio
tacta est in-
timanda.